

2015

M.A.

3rd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-304

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

1. अधोलिखितेषु कश्चिदेकः प्रश्नः समाधेयः— 12×1=12
  - क) वेदान्तसारमनुसृत्य अधिकारिणः स्वरूपं निरूप्यताम् ।
  - ख) अज्ञानस्य स्वरूपं सदानन्दयोगीन्द्रस्य वेदान्तसारमाश्रित्य स्पष्टीक्रियताम् ॥
  - ग) वेदान्तसारोक्तदिशा, पञ्चीकरणप्रक्रिया प्रतिपादनीया ।
2. अधःस्थितासु कस्याश्चिदेकस्याः पङ्क्तेराशयः संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्सा च निरूपणीयः— 8×1=8
  - क) असर्पभूतायां रज्जौ सर्पारोपवद् वस्तुनि अवस्त्वारोपः अध्यारोपः।

(Turn Over)

- ख) 'शान्त शिवमद्वैतं चतुर्थं मन्तन्त्ये स आत्मा स विज्ञेयः'—इत्यादि श्रुतेः।
- ग) जीवब्रह्मैक्यां शुद्धचैतन्यं प्रेमयम्; तत्र एवं वेदान्तानं तातपर्यात् ।
3. अधोनिर्दिष्टेषु कश्चिदेकः प्रश्न समाधेयः — $12 \times 1 = 12$
- क) शब्दानुसनस्य मुख्यानि प्रयोजनानि महाभाष्यरीत्या निरूप्यन्ताम् ।
- ख) 'सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे'—विशदीक्रियताम्
- ग) येनोच्चारितेन सारना-लाङ्गुल-ककुद-खुर-विषाणिनां संप्रत्ययो भवति स शब्दः इति सन्दर्भव्याख्यामुखेन शब्दस्य लक्षणं विशद्यताम् ।
4. निम्नलिखितेषु यथेच्छमेकस्याः पङ्क्तेराशयः संस्कृभाषा देवनागरी लिपिमाश्रित्य च निरूप्यताम् — $8 \times 1 = 8$
- क) चत्वारि वाक्परिमिता पदानि ।
- ख) किं पुनरत्र ज्यायः, लघुत्वाच्छब्दोपदेशः ।
- ग) व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्नहि सन्देहादलक्षणमिति ।

—o—